

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 1. Qua ratione peccatum veniale in mortale transeat ratione finis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

ferre potest legem obligantem, secundum totum quod potest vel solum obligantem scilicet, & secundum maiorem obligationem quam potest imponere.

Ad quantum negati possit consequentia;posito enim voto, & iuramento, non pendet ex voluntate vouentis, & iurantis obligatio, sed ex iure acquisito Dei, ac proinde non mutum si vouens, vel iurans non possit se ad venialem culpam obligare in materia graui; secus vero possit legiflor, cuius voluntate sicut potest tolli obligatio, potest & diminui. Secundò respondeo negando vouentem non posse se ad venialem culpam in materia graui obligare, quia sicut omnis obligatio à sua voluntate ortum habuit, ita potuit ortum habere limitato modo, & non secundum omnem materię capaciatem, & ita docet Th. Sanchez lib. 1. de matrim. disp. 9. num. 6. secus dicendum existimo de iuramento, in quo Deum in testem, & fideiussores rei promissa adducis: in hoc enim non potes limitate obligationem ad veniale, si materia grauis est; quia non pendet à tua voluntate obligatio implendi promissum. Nam etiam si initio haberes animum non implendi; vel non te obligandi, si tamen iuras, debes implere.

Ad sextum respondeo primò negando antecedens, quod negat, Suarez tom. 4. de penitent. disp. 38. sect. 7. n. 3. Medina c. de confess. tract. 2. quaest. 48. Diximus namque pro voluntate Confessoris coartari posse obligationem penitentię, quia est quedam lex, & præceptum, & condicione legis & præcepti humani fortiri debet. Secundò respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam. Et ratio diuersitatis, quia Confessorius non imponit nomine proprio satisfactionem, sed nomine Christi & vicis illius gerens: Christus autem non præsumit velle grauem satisfactionem leui obligatione adstringere. Ergo item penitens non obligatur satisfactionem exequi virtute solius Præcepti à Confessorio impositi, sed etiam virtute sacramenti recepti, ne sacramentum imperfectum relinquat: hæc autem obligatio si materia grauis est, non videtur esse posse venialis, & ita tenet Coninch de sacram. disp. 10. de penit. dub. 8. n. 65. Bonacina disp. 5. de sacram. penit. q. 5. sect. 3. p. 4. n. 4. fin. Ioann. Sanchez disp. 15. sect. 1. num. 16. Ochagan. tract. de satisfact. q. 8. n. 7. & alij.

PVNCTVM IX.

Quibus modis veniale peccatum transeat in mortale.

Multipliciter hoc contingit. Primò si vltimus finis in peccato veniali constituitur, vel ei mortalis sit adiunctus. Secundò ratione contemptus. Tertio si occasio, & periculum proximum sit incidendum in mortale. Quarto si sæpe multiplicetur. Quinto si proximum scandalizet, de his omnibus sigillatim est dicendum.

§. I.

Qua ratione peccatum veniale in mortale transeat ratione finis.

- 1 Si finis est mortalis, mortale est.
- 2 Si finis est venialis, & medium mortale, peccatum est mortale.
- 3 Distinctio Suarez, & Sanchez non admittitur.
- 4 Sufficit explicare in confessione malitiam mortalis medię, tacito sine veniali.

Certum est apud omnes peccatum esse mortale, si quis ex affectu fornicationis mentiat, vel aliud veniale committat, quia habet affectum & voluntatem peccandi mortaliter; quia huiusmodi affectus extrinsecus est, & peccatum veniale, quod vt medium assumitur, non immutat, ideo declarato in confessione affectu, veniale peccatum declarari non est necesse, docet Sanchez lib. 1. in Decal. cap. 5. num. 7. Reginald. lib. 6. num. 129. Bonacina de penit. disp. 5. quaest. 5. sect. 2. p. 2. diff. 3. n. 27. § decimo octauo.

Econtra si ob studium, vel iactantiam, vel alium vanum finem, omittis sacram, forniceris vel occidas, videris non solum peccatum fornicationis, vel homicidij committere, sed etiam iactantie grauis necessitatio in confessione explicande. Probo quia amore illius obiecti creati præfers amicitie diuinę: siquidem ob illius consecutionem nihil pendes peccate mortaliter. Ergo talis amor inordinatus est: ergo non solum peccas peccato fornicationis, quod ob illius consecutionem admittis, sed etiam alio speciali peccato; & confitendo, qui futurus, vt fornicetur, magis est honestus, quam fur: quia malitia potius ex fine, quam ex medijs desumitur. Ergo qui ob studium, vel iactantiam, vel alium vanum finem, sacram omittit, fornicatur, aut occidit, magis est censendus curiosus, vanus, aut superbus, quam sacrilegus, intemperans, vel iniustus. Ergo

magis ex amore finis, quam ex amore mediolorum debet malitia delumi.

In hac re Suarez tom. 4. in 3. disp. 22. sect. 4. n. 11. & ex illo Thom. Sanchez lib. 1. in Decal. cap. 5. n. 15. affirmat dupliciter ex fine veniali re operari posse. Primo ex vehementi, & inordinato ad illum affectu. Secundò ex sua libertate, & facilitate. Si primo modo operaris, debes (inquit) circumstantiam finis faceri: secus si secundo modo. Probat priorem partem, eo quod veniale efficiatur mortale, quoties in eius obiecto vltimus finis constituitur, secundum probant; quia tota malitia in præcepti omissione consistit, atque ex ea in finem redundat: quare explicata omissionis malitia tota culpa explicatur.

Fateor tamen hæc distinctionem non percipere, non enim intelligere possum in quo vehemens, & inordinatus ille affectus consistit: quia non consistere potest in aliqua graduata intentione, hæc enim de peccato veniali nunquam mortale constituit & ad præiens institutum esse omnino talem intentionem impartientem, tradit ipse Sanchez supra n. 140. Ergo solum consistere potest in eo quod ex eius amore non dubites peccatum mortale committere: satis enim inordinate procedis; & nescio quomodo potest esse maior inordinatio. Ergo vel dicendum est circumstantiam finis venialis semper faciendam esse, vt probant rationes n. 11. aliarum; vel nunquam esse necessario faciendam quod probabilis existimo, sed iussit explicare malitiam medię assumpti: ita videtur sentire Bonacina disp. 2. de peccat. q. 3. p. 3. num. 2. vbi eodem modo loquitur quando peccato veniali finis mortalis adiungitur: ac quando fini veniali mortali electio copulatur, & in materia de penitentia loco citato de veroque casu dicit non esse necessarium in confessione faceri malitiam venialis, sed mortalis malitia declarata satis esse: idem tenet expressè Azor tom. 1. lib. 2. instit. mor. cap. 3. quaest. 7. sine vlla distinctione. Ratio est simplicissima: nam vel ille affectus, qui est causa amplectendi peccatum mortale, versatur circa obiectum bonum, vel indifferens, vel malum: si circa obiectum bonum, vel indifferens, nullam inde recipit malitiam. Ergo tota malitia est ex electione medię. Ergo declarata tali electione in confessione; manifestissime tota malitia declarat: si vero versatur circa obiectum malum, clarum est declarari debere, si graue sine scilicet si solum venialiter delinquit. Et confitendo si ex affectu vehementi, & inordinato studendi vel equitandi vel furandi leuem quantitatem sacram omittentes? igitur an talis affectus sit irreligiösus, sacrilegus distinctò ab omissione facti, vel non? Dici non potest esse sacrilegum sacrilegio distinctum; cum equitatio vel studium, vel furum ad religionem nullo modo pertineant: & alias cum aliquis furaret rem grauem, vt fornicaret, non solum in furto, sed etiam in fornicatione duplex esset malitia mortalis, altera iniustitie, altera intemperantie; quod certe est inaudium: non enim multiplicari debent peccata absque necessitate. Ergo dicendum est affectum finis solum esse malum, vel ex malitia propria, vel denominatiue ab electione. Malitia autem propria esse non potest mortalis; cum circa rem bonam, vel indifferenter, vel leuiter malam versetur, vt suppono. Ergo solum malitia medię est declaranda in confessione necessario, & non malitia finis venialis.

Neque obstat quod dicit D. Thom. 1. 2. q. 88. art. 5. ab omnibus receptus, veniale transire in mortale quando in eo vltimus finis constituitur: concedo enim transire in mortale; sed non malitia distincta ab eo ratione cuius transit.

§. II.

An ratione contemptus veniale transeat in mortale.

- 1 Transgressio legis contemptus est, & qua ratione contingat.
- 2 Si iungitur transgressioni legis, duplex peccatum facit.
- 3 In qua specie peccati contemptus sit.
- 4 Circa præceptum & consilia versatur contemptus.
- 5 An possit dari contemptus formalis, qui solum peccati veniale sit præponitur ratio adhibendi, cui assentiunt plures Doctores.
- 6 Resoluitur contemptus formalis semper esse mortale peccati.

Certum est quamlibet legis transgressionem siue mortalem, siue venialem, esse aliquem contemptum: contemtor enim legem, qui delinquit in legem: postponit enim eius obseruantiam proprię voluntati, & vilitati. At hic contemptus vocatur materialis, quia in ipsa materia, & opere peccaminoso imbitur: & quia non habet malitiam distinctam ab ipsa legis transgressionem. sed per omnes transgressiones vagatur, vt bene dixit D. Thom. ab omnibus receptus in 4. disp. 9. art. 3. quaest. 3. De huiusmodi contemptu non loquimur in præfenti, cum tatione huius peccati veniale non transeat in mortale, sed immutatio pertineat. Alius est contemptus formalis, de quo in præfenti hic procedit ex intentione formalis despiciendi aliquam personam eius præcepta, & consilia

Hic